

Sygn. akt V U 608/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Romuald Kompanowski

Protokolant Anna Werner-Dudek

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2013 r. w Kaliszu

odwołania F. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 21 marca 2013 r. Nr (...)

w sprawie F. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 21 marca 2013 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu F. M. prawo do emerytury poczynając od dnia 01 marca 2013 r.

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz odwołującego F. M. kwotę 120 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 marca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił F. M. prawa do emerytury dla pracowników zatrudnionych w szczególnych, albowiem wnioskodawca nie osiągnął wymaganego okresu takiej pracy. Tym samym organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy do okresu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w latach 1971 – 87.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył F. M. wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie prawa do emerytury przy zaliczeniu pracy wykonywanej w latach 1971 – 87 jako okresu pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołujący F. M. urodzony dnia (...), w okresie 02.08.1971 r. – 30.06.1975 r. był pracownikiem Zakładów (...) w P.zatrudnionym w Fabryce (...) będącą jednostką organizacyjną Zakładów kolejno stanowiskach: pomocnika maszynowego, a od dnia 1 stycznia 1973 r. – na stanowisku wytaczarza. W okresie 16.02.1974 r. – 14.12.1974 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową. Zamiar kontynuowania zatrudnienia po zakończeniu odbywania służby wojskowej, odwołujący zgłosił w dniu 3 stycznia 1975 r.

(dowód: świadectwo pracy, dekrety płacowe, wnioski o zatrudnienie w aktach osobowych)

Wymienione wyżej prace odwołujący wykonywał codziennie i w pełnym wymiarze czasu pracy przy szlifowaniu i polerowaniu odlewów żeliwnych korpusów silników okrętowych.

(dowód: zeznania świadków: F. Z., R. M., zeznania odwołującego)

Kolejnym zakładem zatrudniającym odwołującego było Przedsiębiorstwo Produkcji (...) we W. – Zakład (...) w M.. Odwołujący był tam zatrudniony w okresie 3.07.1975 r. – 28.04.1978 r. w charakterze zbrojarza na wydziale zbrojarni.

(dowód: wniosek o zatrudnienie, umowa o pracę, pismo z dnia 15.11.1977 r., świadectwo pracy w aktach osobowych)

Pracę na tym stanowisku odwołujący wykonywał każdego dnia roboczego, po co najmniej 8 godzin dziennie. Pracodawca nie przenosił odwołującego do innej pracy.

(dowód: zeznania świadków: J. R., K. S., zeznania odwołującego)

Kolejnym pracodawcą odwołującego był Kombinat (...) w C.. Odwołujący był tam zatrudniony w okresie 02.05.1978 r. – 30.04.1979 r., na stanowisku traktorzysty. Pracę na tym stanowisku odwołujący wykonywał każdego dnia roboczego w wymiarze nie mniejszym niż 8 godzin dziennie.

(dowód: świadectwo pracy w aktach ZUS, zeznania świadka E. W.)

W okresie 09.10.1987 r. – 14.11.1987 r. odwołujący był pracownikiem Przedsiębiorstwa (...) w W. zatrudnionym codziennie w wymiarze nie mniejszym niż 8 godzin każdego dnia na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

(dowód: świadectwo pracy w aktach ZUS, zeznania świadka Z. N.)

W okresie 02.05.1979 r. – 08.10.1987 r. odwołujący wykonywał pracę traktorzysty na rzecz (...) w R.. Pracę taką odwołujący wykonywał każdego dnia roboczego w wymiarze nie mniejszym niż 8 godzin dziennie.

(dowód: zeznania świadka K. B., świadectwo pracy w aktach ZUS)

Od dnia 28 lipca 1979 r. odwołujący stał się członkiem tej spółdzielni.

(dowód: zaświadczenie o pracy i dochodach ubezpieczonego spółdzielcy w aktach ZUS)

Łączny okres składkowy i nieskładkowy odwołującego na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 27 lat 4 miesiące i 11 dni. Uznany przez ZUS okres pracy w warunkach szczególnych wynosi 10 lat 1 miesiąc i 27 dni. Przypada on w latach 1987 – 98. W latach 1992 – 98 odwołujący z tytułu czasowej niezdolności do pracy pobierał świadczenia chorobowe przez okres 351 dni. Odwołujący nie jest członkiem OFE.

/bezsporne/

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12. 1998 r. o emeryturach i rentach (Dz. U. nr 162 poz.1118 z póź. zm.)/ ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącymi pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ustawy.

Osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r. w myśl uregulowania zawartego w przepisie art. 184 ust. 1 cytowanej ustawy mogą nabyć prawo do emerytury na powyższych warunkach po osiągnięciu wieku określonego w art. 32 ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;

oraz

- okres składkowy i nieskładkowy wynoszący w przypadku mężczyzn co najmniej 25 lat.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa wyżej, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Wiek emerytalny, o którym mowa w art. 32 ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym wyżej przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z przepisem § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach (Dz. U. nr 8 poz. 43 z póź. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami składkowymi, okresami nieskładkowymi oraz ewentualnie okresami uzupełniającymi (okresy ubezpieczenia rolniczego, okresy pracy w gospodarstwie rolnym). W myśl § 4 ust. 1 cytowanego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy o charakterze osobowym jak i w postaci dokumentacji pracowniczej (świadectwo pracy, dekrety płacowe, umowy o pracę), wskazuje jednoznacznie, iż odwołujący legitymuje się wymaganym co najmniej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Odwołujący wykonywał w okresie od dnia 3 lipca 1975 r. do dnia 29 kwietnia 1978 r. odwołujący wykonywał prace zbrojarskie. Takie prace wymienione są w wykazie A dział V pkt. 4 załącznika do cytowanego wyżej rozporządzenia. Pracę taką odwołujący wykonywał codziennie i w pełnym wymiarze czasu pracy. Suma tych okresów to 2 lata, 9 miesięcy i 26 dni.

Odwołujący od dnia 2 maja 1978 r. do dnia 30 kwietnia 1979 r. wykonywał pracę traktorzysty. Była to praca wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy. Praca ta spełniała warunki wymienione w wykazie A dział VIII punkt 3 załącznika do cytowanego wyżej rozporządzenia. Kolejny okres takiej pracy przypada na zatrudnienie odwołującego w okresie od dnia 2 maja 1979 r. do dnia 27 lipca 1979 r. w (...) w R. kiedy odwołującego i spółdzielnię łączyła wyłącznie umowa o pracę. Od dnia 28 lipca 1979 r. odwołujący stał się członkiem tej spółdzielni. Łączny okres pracy odwołującego w ramach stosunku pracy na stanowisku traktorzysty wynosi 1 rok 2 miesiące i 25 dni.

Odwołujący w okresie 09.10.1987 r. – 14.11.1987 r. wykonywał prace polegające na kierowaniu samochodem ciężarowym o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Prace takie spełniały warunki wymienione w wykazie A dział VIII pkt. 2 załącznika do cytowanego wyżej rozporządzenia. Pracę taką odwołujący wykonywał codziennie i w pełnym wymiarze czasu pracy. Łączny okres wykonywania takiej pracy wynosi 1 miesiąc i 5 dni.

Suma wskazanych wyżej okresów to 4 lata 1 miesiąc i 26 dni co po doliczeniu okresu uznanego przez ZUS sprawi o łącznym okresie 14 lat 3 miesiące i 23 dni. W ocenie sądu okres ten podlega zwiększeniu o okresy pobierania świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Nie podlegał bowiem wyłączeniu z okresu pracy w warunkach szczególnych uznany przez ZUS, okres nieobecności w pracy, za który odwołujący w latach 1992 – 97 uzyskał świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. W sumie okresy takie według zestawienia na karcie 16 akt wartości kapitału początkowego wynoszą 351 dni. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażony został pogląd, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 r. określonego w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt. 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 313/09, OSNAP 2011, nr 19-20, poz. 260). Inaczej mówiąc, skoro ubezpieczony na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS posiadał wymagany do uzyskania prawa do emerytury w wieku obniżonym, ogólny staż ubezpieczeniowy (okres składkowy i nieskładkowy) w wymiarze co najmniej 25 lat oraz minimalny wymagany co najmniej 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a nie spełniał jedynie warunku wieku, to okres pracy w warunkach szczególnych musiał być rozumiany w sposób, jaki był ukształtowany przed wprowadzeniem ust. 1a pkt 1 do treści art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, gdyż wymaga tego zasada ochrony ekspektatywy prawa do emerytury.

Uwzględniając powyższe rozważania należało uznać, że okresy pobierania świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w okresach zatrudnienia w szczególnych warunkach – tj. łącznie 11 miesięcy i 21 dni – nie wpłynęły na omawiany staż pracy w warunkach szczególnych. Co prawda w świadectwie pracy w warunkach szczególnych (k. 19 akt emerytalnych) pracodawca wskazał precyzyjnie poszczególne okresy zatrudnienia odwołującego w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego to jednak porównanie z danymi przekazanymi przez tegoż samego pracodawcę o okresach pobierania świadczeń chorobowych nie nasuwa jakiegokolwiek wątpliwości o wyłączeniu z całego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych, okresów pobierania świadczeń chorobowych.

Mając na uwadze przedstawione wyżej rozważania uznać należało, iż odwołujący legitymuje się wymaganym co najmniej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Niezależnie od powyższej oceny zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych podlegał także inny zgłoszony w toku postępowania okres zatrudnienia a mianowicie okres pracy na stanowisku wytaczarza w Zakładach (...)w P.od dnia 2 sierpnia 1971 r. do dnia 30 czerwca 1975 r. łącznie z przypadającym w okresie tego zatrudnienia okresem odbywania służby wojskowej. Co do samych okresów pracy na stanowisku wytaczarza, zeznania świadków wskazują na pracę przy wykańczaniu odlewów żeliwnych korpusów silników okrętowych. Prace te były wykonywane na fabryce należącej do gałęzi przemysłu metalowego. Prace takie spełniały warunki wymienione w wykazie A dział III pkt. 23 załącznika do cytowanego wyżej rozporządzenia. Pracę taką odwołujący wykonywał codziennie i w pełnym wymiarze czasu pracy. Łączny okres wykonywania takiej prac wynosi 3 lata 10 miesięcy i 29 dni.

Poza sporem pozostawało spełnienie przez odwołującego pozostałych warunków koniecznych do przyznania emerytury. Odwołujący legitymował się na dzień 1 stycznia 1999 r. ponad 25 letnim okresem ubezpieczenia i w chwili wydawania zaskarżonej decyzji miał ukończony 60-ty rok życia. Zaskarżona decyzja podlegała więc zmianie jak w sentencji.

O kosztach sąd orzekł w oparciu o przepis art. 98 § 3 k.p.c. oraz § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, uznając jednocześnie, iż nakład pracy pełnomocnika procesowego odwołującego uzasadnia przyznanie mu wynagrodzenia w stawce powiększonej. Ilość odbytych posiedzeń oraz dodatkowe czynności poza rozprawą uzasadniają dwukrotność stawki minimalnej.